

Published on www.bilvavi.net

[Home](#) > מערכות ביראת השם 001 שיטות הראשונים בשרשי היראה

מערכות ביראת השם 001 שיטות הראשונים בשרשי היראה

יש כמה סוגי יראה. יש יראה תתאה, שהוא יראה מבני אדם, ויש יראה עילאה שהיא יראה מלומדה, ולמעלה מכך יש יראת העונש. עכשיו אנו עוסקים בשלב הראשון של יראה שהוא יראת העונש.

ביראת העונש, יש מח' רמב"ם וחינוך. החינוך ס"ל שיראת העונש הוא רק לעקור העבירות, וה**רמב"ם** ס"ל דיראת העונש היא גילוי האמונה.

(יש עוד סוגי יראה למעלה מכך - יראת חטא, יראת הרוממות, יראת הבושת -- אבל עכשיו אנו עוסקים ביראה התחתונה, שהוא יראת העונש.)

כתב בס' תומר דבורה שיש ג' חלקים ביראת העונש - יראה מיסורין, יראה ממיתה ויראה מגהנים. ונבאר.

כח יראת העונש שבאדם הוא כמש"כ בספר שערי אורה (לה"ר יצחק בליזר זצ"ל) שיש טבע ליראת העונש, והוא יראה תחתונה, ויש יראת הרוממות, שהוא יראה עליונה.

בפרטיות יותר, כתב בספר העיקרים שיראת העונש הוא על הטבע וגם על היצר הרע. הנה יש מח' אם היצה"ר הוא טבעי או מלאך, ובאור ישראל כתב שיש בזה ב' דינים, יש יצה"ר שהוא טבעי ויש יצה"ר שהוא עליונה מכך שהוא מלאך. א"כ לפי"ז יש ב' סוגי יראה, יראת העונש הטבעי שהוא על היצה"ר הטבעי, ויש יראת עונש העליונה שהוא חל על יצה"ר העליונה.

ובדעת העיקרים שיש ב' אופני יצה"ר, צ"ב מהו שני האופנים של יראת העונש. יש יראה טבעית, שהוא יראה הבא מהגוף - וזהו יראת העונש מהיסורין. והיראה עליונה הוא יראה מגהנים, שהיא עונש רוחני. וגם לספר החינוך שיראת העונש הוא רק לעקור הרע, צ"ב מהו ב' חלקי היראה.

זה השאלה: מהו יראת העונש - התבוננות בגהנים או ביסורין? וכן להיפוך, אם אדם מתבונן בגהנים, האם זה יראה מעונש?

יש קושי להתבונן בגהנים - למה? זהו משום שא"א להבין מהו יראה הרוחני. אם האדם עדיין עומד בדרגת יראה הטבעית של הגוף, בזה לא מועיל שום התבוננות בגהנים. לכן בני"א לא מצליחים כשמתבוננים בגהנים, לא רק משום שקשה לצייר רוחניות, אלא משום שאין להו דרגה של יראה רוחנית, רק יראה גופנית.

באור ישראל כתב שיש לצייר עונש גהנים ע"י מישוש באש, אבל צריך להבין בזה שאפי' אם אדם מתיירא מאש, יכול שהאדם ירא רק מהמשל ולא מהנמשל - הוא ירא רק מאש, אבל לא מגהנים!

הנה יש ב' מצוות ביראה - יראת אב ואם, ויראת ה'. (יראת ה' גם כולל יראת רבו). ביראת אב ואם, מהו היראה? כתב בספר קדושת הלוי שיראת אב ואם נובע מיראה טבעית מעונש. ע"י כן האדם קונה יראה תחתונה. אבל יותר מזה יש יראת רבו, ואין זה מיראת העונש אלא מיראת הרוממות. א"כ חלק מיראת העונש הוא יראת אב ואם, וחלק מיראת העונש הוא יראת רבו.

יראת העונש של סוגיתנו הוא יראה מיסורין, והוא כלי להביא ליראה ממיתה, ויראה ממיתה הוא כלי ליראת גהנים. א"א לדלג ליראה מגהנים, רק צריך לילך שלב אחר שלב.

מבואר ברבותינו שיראת העונש הוא שלא לשמה, ויראת הרוממות הוא לשמה. עכשיו אנו עוסקים ביראה מיסורין, שהוא שלא לשמה גמור. אם אדם מקבל יסורין ועי"ז כואב לו ואמר שאין הקב"ה, רחמנא לצלן. אבל אם ע"י היסורין כואב לו שאין לו גילוי של הקב"ה, זהו כלי להגיע ליראת הרוממות, וכתב השפת אמת שהוא מתוך שלא לשמה בא לשמה. אבל אם הוא סתם מפחד מיסורין, אין זה רק שלא לשמה גמור ואינו מועיל כלום.

כל אחד מאיתנו עברו יסורין, אבל לא מתבוננים בקנין היראת העונש. צריך להיות מוכן לחוות היסורין! רוב בני"א בורחים מחווית היסורין, אין אנו רוצים בחוויה זו. אבל צריך ללמוד לחוות יסורין, זהו הכרח בקנין יראת העונש.

- [\[מערכות ביראת השם\] 1\]](#)

Source: <https://bilvavi.net/shiur/001-שיטותהראשוניםבשרשיהיראה>

Links

[1] <https://bilvavi.net/yireh>